

İŞİTME ENGELLİ OLAN BİREYLER

İşitme yetersizliği: İşitme duyarlılığının kısmen veya tamamen yetersizliğinden dolayı konuşmada, dili kullanmada ve iletişimde güçlük nedeniyle bireyin eğitim performansının ve sosyal uyumunun olumsuz yönde etkilenmesi durumudur.

İşitme kaybı: İşitme testi sonucunda belli bir bireyin aldığı sonuçlar, kabul edilen normal işitme değerlerinden, belirli derecede farklı olduğunda, işitme kaybı ortaya çıkmaktadır.

İşitme engeli: İşitme duyarlılığının (16-20.000 Hz. ve 0.110 dB) kişinin gelişim, uyum gibi becerilerini özellikle de iletişimdeki görevleri yeterince yerine getiremeyişinden ortaya çıkan duruma ' İşitme engeli ' denmektedir.

İşitmeyen birey: İşitme kaybının, bir işitme cihazı ile ya da cihazsız; yalnız işitme yoluyla ana diline ilişkin bilgileri başarılı bir biçimde işlemlemesini önemli derecede engellediği bireydir.

Ağır işiten birey: Genellikle bir işitme cihazının da yardımı ile işitme yoluyla dilsel bilgileri başarılı bir biçimde işlemlerebilmesine olanak verecek derecede işitme kalıntısı bulunan bireydir.

İşitme engelliler: İşitme engelinden dolayı özel eğitime ihtiyacı olan bireylerdir.

Sınıflandırma

Bu bölümde sınıflandırma, çok ileri derecede işitme kaybı olan ve işitme cihazı kullanması zorunlu olanlar sağır olarak, hafif ve orta derecede işitme kaybı olanlar ağır işiten olarak tanımlanmaktadır.

Ses Düzeyi (dB)	Sınıflandırma
10 -15 dB	Normal işitme
16-26 dB	Çok hafif derecede işitme kaybı
26-40 dB	Hafif derecede işitme kaybı
41-55 dB	Orta derecede işitme kaybı
56-70 dB	Orta ileri derecede işitme kaybı
71-90 dB	İleri derecede işitme kaybı
91dB ve üzeri	Çok ileri derecede işitme

İşitme Yetersizliğinin Belirtileri

➤ Fiziki görüntüler ve sağlıkla ilgili belirtiler:

- ✓ Sık sık kulak ağrısı
- ✓ Kulak akıntısı
- ✓ Sık sık kulak çınlaması, baş ve kulak uğultularından şikayet
- ✓ Bedensel devinimlerde (oturma, koşma, yürüme)denge bozukluğu
- ✓ Kulak kaşıma

➤ Konuşma ve sesle ilgili belirtiler:

- ✓ Konuşmada belirli seslerin düşürülmesi ya da değiştirilmesi
- ✓ Ekleme dahil diğer konuşma yetersizliği olanlar
- ✓ Belli sözcüklerde yanlış söyleyiş
- ✓ Devamlı olarak fısıltı halinde ya da bağırarak konuşma
- ✓ Konuşmada tekdüzelik
- ✓ Benzer sesli sözcüklerin karıştırması

➤ Sınıftaki davranışlarıyla ilgili belirtiler:

- ✓ Dershanede birden oluşan ses değişimlerinin farkında olmayış
- ✓ Motorlu araçların gürültülerine ilgisizlik
- ✓ Radyo, pikap, teyp gibi müzik araçlarını dinlemeye karşı ilgisizlik
- ✓ Sınıftaki tartışmalara karşı ilgisizlik
- ✓ Konuşulanların özellikle bazı sözcüklerin, yinelenmesini isteme
- ✓ Konuşana belirli bir biçimde kulağını verme, bir eliyle kulağını destekleyerek dinlemeye çalışma
- ✓ Öğretmenin ya da konuşanın sürekli olarak yüzüne bakarak dinleme ya da izleme
- ✓ İşitebilmek için konuşana doğru eğilme ya da uzanma
- ✓ Konuşulanları bazen işitip, bazen işitmeyerek insana işine geleni duyuyor, işine gelmeyen duymuyor, izlenimini verme
- ✓ İsteklerini meramını anlatmak için gereğinden fazla jest ve mimik kullanma
- ✓ Talimatları yanlış anlama
- ✓ Dikte çalışmalarında olağandışı yanlışlıklar yapma.
- ✓ Sessizliği seçme, gülmede azlık, okuma güçlüğü, sık sık kulak ovuşturma ve kaşıma

İşitme Yetersizliğine Neden Olan Etmenler

Doğum Öncesi Nedenler:

Annenin hamileliği sırasında bebek ve annenin sağlığını etkileyen durumlarla ilişkilidir.

- ✓ Annenin hamilelik sırasında işitme sistemine zarar veren ilaçlar kullanması
- ✓ Hamilelik döneminde annenin geçirdiği enfeksiyon veya hastalıklar (kızamıkçık, kabakulak, sarılık...)
- ✓ Annenin böbrek hastalığı, şeker hastalığı, kansızlık gibi sistematik hastalıkları
- ✓ Hamilelik sırasında geçirilen kazalar, çarpma ve yaralanmalar
- ✓ Hamilelik döneminde annenin röntgen çektirmesi
- ✓ Hamilelik döneminde annenin ilaç ve alkol kullanımı
- ✓ Anne ve babanın kan uyumsuzluğu
- ✓ Genetik faktörler
- ✓ Akraba evliliği

Doğum Anı Nedenler:

Doğum gerçekleşirken meydana gelen ve bebeğin sağlığını etkileyen durumlarla ilişkilidir.

- ✓ Doğum sırasında meydana gelen komplikasyonlar (kordon dolanması, bebeğin ağlamaması, oksijensiz kalma...)
- ✓ Düşük doğum ağırlığı(kilonun 1.500 g'dan az olması)
- ✓ Erken doğum ve 5 günden fazla yeni doğan bakım ünitesinde kalma
- ✓ Bebeğin kan değişimini gerektiren sarılık
- ✓ Doğum sırasında baş, boyun ve kulakta görülen zedelenmeler
- ✓ APGAR (yeni doğanlara uygulanan test) sonuçlarının 1 dakikada 4'ten düşük; 5 dakikada 6' dan aşağı olması
- ✓ Bebeğin doğum sırasında oksijensiz kalması
- ✓ Bebeğin doğum sırasında kafa travması geçirmesi

Doğum Sonrası Nedenler:

Doğumdan sonra bebekte meydana gelen ve bebeğin sağlığını etkileyen durumlarla ilişkilidir.

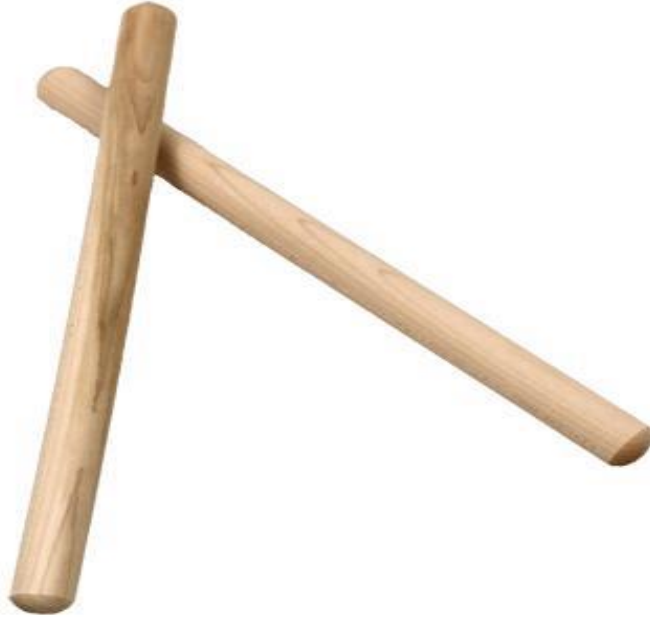
- ✓ Orta ve iç kulak yapılarında zedelenme
- ✓ Çocukluk hastalıkları(havale, menenjit, kızamıkçık, kızıl...)
- ✓ 3 aydan fazla süren kronik orta kulak iltihabı (otit)
- ✓ İşitme kaybına neden olan ilaçların kullanılması

AİLELERİN KULLANABİLECEĞİ İŞİTME DUYUSUNUN GELİŞİMİNE YÖNELİK MATERYALLER

➤ Sesli Bileklikler

➤ Ritim Sopaları

➤ Ziller

➤ Tefler

➤ Müzik Aletleri

ÖĞRETMENE TAVSİYELER

- ✓ Sınıf düzenli olarak havalandırılmaya müsait olmalı
- ✓ Aydınlatma iyi olmalı, sınıf mümkün olduğunca güneş almalı gün ışığından yararlanılmalı
- ✓ Sınıfın duvar renklerinin çocukları motive edici, dikkat dağıtmayan türden olmasına önem verilmeli(pastel ve açık renkler)
- ✓ Duvarda yer alan öğrenme merkezlerine ait panolar resimler düzenli olmalı ve çocukların dikkatini dağıtmamalı
- ✓ Sınıfın duvarları ses yalıtımlı olmalı ve akustik olmalı
- ✓ Öğrenme merkezleri arasında hareket edilebilecek boşlukları olmalı
- ✓ Sınıf genişliğinin etkinlikler arası geçişlerde sorun yaratmayacak genişlikte ve büyüklükte olmalı
- ✓ Sınıftaki eğitim materyallerinin ve oyuncakların çocukların yaş ve gelişim seviyesine uygun olmasına özen gösterilmeli
- ✓ Sınıfta rahat hareket edilebilecek boşluklar olmalı
- ✓ Sınıf duvarlarında gürültüyü emen malzemeler olmalı
- ✓ İşitme yetersizliği olan çocuklar işitme cihazlarını tüm gün doğru şekilde kullanmalı ve eğitimci de bunu kontrol etmeli
- ✓ Öğretmen işitme cihazları konusunda bilgi sahibi olmalı
- ✓ Kaynaştırma sınıflarında FM sistemi(FM sistemleri konuşma kaynağından konuşmayı alır (ayrı bir mikrofon ile) ve sesi çocuğun kulağındaki işitme cihazına iletir.) kullanılmalı
- ✓ Sınıf mevcudu öğretmenin ilgilenebileceği öğrenci sayısını aşmamalıdır. Ayrıca öğrenci sayısı sınıfın fiziksel olarak elverdiği sayıyı aşmamalıdır.
- ✓ Öğrencilerin kişisel eşyalarının da dikkat dağıtıcı olmayacak ya da rahatsızlık vermeyecek biçimde sınıf içinde olmasına dikkat edilmelidir.
- ✓ Eğitim esnasında dış mekânlardan (bahçe, koridor gibi) çocuğun dikkatini engelleyecek düzeyde sesin gelmemesi için pencere ve kapıların kapalı tutulması
- ✓ Gürültü yapan klima, bilgisayar fanı gibi aletlerin mümkün olduğunca kullanılmaması
- ✓ Sınıf akustik yalıtımlı (yerde halı, duvarda yankılanmayı azaltacak malzemeler gibi) olmalı
- ✓ Eğitimde kullanılan materyaller öğrencilerin görebilecekleri büyüklükte hazırlanmalı
- ✓ Duvarlara asılan malzemeler sıkıcı hale gelmeden belli zaman aralıklarında değiştirilmeli
- ✓ Sınıftaki öğrenme merkezlerinin düzenlenişi sınıfta farklı öğretim yöntemlerinin uygulanmasını engellemeyecek biçimde olmalı

KAYNAKÇA:

http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller/%C4%B0%C5%9Fitme%20Yetersizli%C4%9Fi%20ve%20Kayna%C5%9Ft%C4%B1rma.pdf